Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 185. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 27, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 27-го ВЕРЕСНЯ 1996 р. Ч. 185. РІК CIII.

КОНСТИТУЦІЯ НЕ ҐАРАНТУЄ ПРИВАТНУ ВЛАСНІСТЬ НА ЗЕМЛЮ

Київ. — Конституція України, на адресу якої було сказано багато високих слів, не гарантує однак приватну власність на землю, вважають західні дипломати і аналітики, які займаються вивченням українського основного закону. Про це повідомило 25-го вересня агентство Ройтерс.

Один із західних дипломатів сказав, що Конституція гарантує все на світі, крім приватної власности на землю у західньому розумінні цього слова.

Без такої гарантії інвестори не певні, чи вони володітимуть землею, на якій будують свої підприємства, фермери не відважуються розвивати свої господарства на повну силу, а люди, що бажають побудувати приватні будинки, змушені чекати на вихід нових законів, які внесли б ясність у земельне володіння.

Будівельний менаджер Міжнародної фінансової корпорації (МФК) Чак Костанза сказав, що українська Конституція є кроком у правильному напрямку, але для здійснення приватизації сільсько-господарських угідь потрібні конкретні реформи, підкріплені новими цивільним і земельним кодексами.

Приватна власність на землю вже давно була ціллю програми економічних реформ Президента Леоніда Кучми, однак парламент, в якому домінують комуністи і їхні союзники, наполіг на тому, щоб земля залишилася націоналізованою.

(Закінчення на стор. 3)

Закликають прокуратуру зосередити увагу на радіо і телевізії

Київ (Р. Р.). — Тимчасова слідча комісія Верховної Ради України довгий час вивчала ситуацію в телерадіоінформаційному просторі України і дійшла до висновку, що дії Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення при розподілі та ліцензуванні другого, третього і четвертого крайових каналів мовлення суперечать існуючим законам.

У зверненні до Генеральної прокуратури України комісія рекомендує розпочати слідство у цій справі. Парляментові комісія пропонує внести до порядку денного сесії Звіт Національної ради з питань телебачення і радіомовлення, а також ухвалити концепцію розвитку телерадіоінформаційного простору.

Комісія має намір поінформувати Президента, голову Верховної Ради і прем'єр-міністра України про порушення закону при розподілі крайових каналів.

У відкритому листі до керівників і засновників телерадіоорганізацій, рекламових агенцій, продюсерських центрів та їхніх партнерів слідча комісія попередила про фінансовий риск та моральні проблеми у зв'язку з укладенням тривалих контрактів. За результатами перевірки комісія запевняє, що незаконно видано ліцензії на третій і четвертий державні канали телевізійній корпорації „ІНТК" міжнародній телерадіокомпанії „ІСТУ", телекомпанії „1+1", „Золоті ворота", „АІТІ".

Відкритий лист підписали голова комісії С. Аксененко, депутати В. Алексєєв, Л. Лук'яненко і І. Горбаль.

Л. Семикіна спорудила власний „Високий замок"

Київ (Р. Р.). — Тут в Українському Домі відвідувачі мали нагоду ознайомитися з незвичайними витворами мистецтва київської мисткині Людмили Семикіної.

На її персональній виставці „Високий замок" представлено строї „Княжа доба", „Скитський степ", „Поліська легенда", „Ретро". Ці незвичайні мистецькі праці зануркують глядача у прадавнє минуле. Вони дихають історією й водночас випромінюють естетичність і досконалість мистецької думки.

Л. Семикіна належить до когорти шістдесятників. Працювала з Аллою Горською, Панасом Заливахою, Галиною Зубченко, Галиною Севрук. У 1964 році її виключили зі Спілки Художників України „за ідеологічні збочення", невдовзі поновили, тоді знову виключили за спілкування з дисидентами і знову реґабілітували „за відсутністю фактів звинувачення".

Це перша виставка її творів, серед яких не лише одяг, але й багато інших праць, вишуканих і оригінальних за формою та витончених за кольоритом.

Відбувся 3-ій З'їзд суддів України

Київ (Р. Р.). — Тут у п'ятницю, 20-го вересня, відбувся надзвичайний 3-ій З'їзд суддів України з метою обрання членів Конституційного суду та трьох членів Вищої ради юстиції від судової влади.

Перед учасниками з'їзду виступив Президент України Леонід Кучма, який визнав, що „дві гілки влади забоґрували третій, бо судова реформа іде повільно". Однак, зазначив Президент, це триватиме доти, доки не почнуть повертатися борги. У проєкті державного бюджету на 1997 рік передбачається забезпечення видатків на судову владу лише на 36 відсотків. Взагалі не враховано видатків на утримування військових судів, а також забезпечення гласности судового процесу та його повного фіксування технічними засобами.

(Закінчення на стор. 3)

Міністерство Закордонних Справ України оприлюднило заяву

Київ (Р. Р.). — Тут у понеділок, 23-го вересня, Міністерство Закордонних Справ України оприлюднило заяву такого змісту:

„З початку вересня впливові офіційні особи Російської Федерації припустилися ряду виступів стосовно статусу українського міста Севастополя.

Українська сторона сподівається, що вони не віддзеркалюють позицію керівництва Російської Федерації. Водночас турбує те, що їх кількість і спрямованість нагадує сплановану пропагандивну кампанію, мета якої — наступ на конструктивне пожвавлення українсько-російського діялогу, яке відбувається останнім часом.

В Україні здивовані тим, що міністерство закордонних справ, яке є офіційним представником Російської Федерації в зовнішніх відносинах, не дає принципової оцінки спробам внести непорозуміння у взаємини між нашими державами та створити небажану атмосферу недовір'я.

ЗСА вимагають вияснення від Білорусі

Київ. — Згідно з повідомленням пресового агентства Ройтерс в Києві, у понеділок, 23-го вересня, ЗСА звернулися з вимогою до міністерства закордонних справ Білорусі щоб дали їм вияснення на якій підставі президент Александер Лукашенко звинувачує західні амбасади у Мінську в ширенні дестабілізації.

Виступаючи в телевізії у неділю, 22-го вересня, А. Лукашенко звинуватив західніх дипломатів у намаганні перешкодити його намірам референдумом запланованим на листопад у прийнятті його конституції. Він звинуватив ЗСА у намірах післати до Білорусі комісію, котра має розглянути питання людських прав. Крім того він заявив, що незважаючи на всі наміри чинити заколот в його країні, це їм не вдасться — Білорусь є стабільною, бо „народ підтримає свого президента". У дальшому ході свого виступу А. Лукашенко сказав, що американський амбасадор і британський дипломат пропонували грошові нагороди тим білоруським політикам, які будуть чинити йому перешкоди. Ці дипломати плянували вжити фонди своїх країн для фінансування подорожі опозиційним білоруським журналістам до Лондону та Вашінгтону.

Депутати опозиції у парляменті Білорусі закидають А. Лукашенкові диктаторство гітлерівського стилю, бо у квітні він погрожував видворенням тим дипломатам, які братимуть участь у демонстраціях проти його проросійської політики, а кореспондентам, які писатимуть про ці події, погрожував відібранням акредитацій.

В Білорусі немає правосуддя

Київ (Р. Р.). — Тут 24-го вересня газета „Всеукраїнські Відомості" повідомила, що Верховний суд Білорусі відхилив касаційну скаргу адвокатів, які захищали українських громадян — шленів УНА-УНСО. Білоруський Верховний суд відхилив також запит про причини відмови розглянути скарги. Крім того, керівника адвокатської групи Володимира Колєснікова по закінченні судового процесу позбавлено адвокатської ліцензії. В. Колєсніков має намір звернутися до керівництва України з проханням надати йому політичний притулок.

НТШ та УВАН відбули сесії на конґресі у Харкові

Харків. — На 3-му Міжнародному конґресі україністів, який відбувся у Харкові 26-29-го серпня ц. р., було понад 700 науковців з цілого світу, серед них також з Америки.

Серед різних тематичних сесій Наукове Товариство ім. Шевченка зорганізувало сесію, присвячену сучасному українському правописові. Хоча були певні труднощі, щоб включити цю сесію, і хоча вона не була подана в офіційній програмі, вона остаточно відбулася і мала велике число слухачів і дискутантів. Доповідачами були мовознавці з України: Олена Гузар з Тернопільського Педагогічного інституту („Правописна концепція НТШ і питання уніфікації українського правопису на зламі XIX-XX ст."), Лідія Коць-Григорчук з Національного Музею у Львові („Думки з приводу пропозиції щодо удосконалення 'Українського Правопису' у 4-му виданні") і Олександра Захарків з Львівської Політехніки („Нова редакція Українського Правопису"); головувала Лариса Онишкевич (НТШ-Ню Йорк).

Винниченківська комісія при УВАН (Ню Йорк) зорганізувала окрему сесію, присвячену творчості Володимира Винниченка. Доповідали Анна Процик з Пейс університету („Політичні питання у драмі Винниченка"), Лариса Мороз з Інституту літератури НАН („Етичне розв'язання у драмах Винниченка"), Марія Зубрицька з Львівського університету („Етичний парадокс дискурсу любови у драмах Винниченка"), Тамара Гундурова з Інституту літератури („Ідея чесности зі собою, як релятивний принцип") і Мирослава Знаєнко з Ратґерського університету („Описова метода та естетичний світогляд Винниченка"). Головувала Лариса Онишкевич.

Читали доповіді на інших сесіях такі україністи з Америки, як Юрій Шевельов, Ася Гумецька, Марк ван Гаген, Юрій Добчанський, Джеймс Мейс, Любомир Гайда, Григорій Грабович, Мирослава Знаєнко, Ярослав Білінський, Роберт де Лосса, Галина Миронюк, Тамара Булат, Лариса Онишкевич, Зеновія Сохор, Олександер Сидоренко, Анна Процик, Василь Маркусь, Ярослав Пеленський, Євген Федоренко і інші. Були також відчитані доповіді Івана Фізера та Леоніда Рудницького.

Звітують про успіхи у боротьбі з пістряком

Відень. — Тут у понеділок, 23-го вересня, на конференції присвяченій справам успіхів лікування пістряка грудей у жінок, лікарі-знавці підкреслювали, що дев'ять із 10 жінок, п'ять років після початку лікування тепер залишаються живими.

Виступаючи на згаданій конференції професор Ґеррі Бартелінґ, керівник відділу радіяції та онкології в Голляндському раковому інституті, заявив, що прелімінарні вислідки наукових дослідів лікування пістряка грудей вказують на імпозантні успіхи та значні відсотки виживання.

Досліди були проведені у 35 країнах і взяло в них участь понад 5,500 жінок, які при лікуванні отримали комбінації радіотерапії та консервативної хірурґії на нарости завбільшки до двох інчів діяметром. „Те, що ми можемо в наших пацієнтів запобігти місцевим рецидивам у 92 відсотках після п'яти років у так багатьох країнах Европи, уважаю великим успіхом і проривом, — заявив Г. Бартелінґ кореспондентові пресового агентства Ройтерс." Він одначе попередив, що вислідки виживання пацієнтів після 10 років лікувань не є такими успішними, як після п'ятирічного лікування, бо дуже часто ця хвороба відновляється 15 або 20 років після лікування. В Европі одна із 10 жінок хворіє на пістряка грудей.

(Закінчення на стор. 3)

Президент Б. Клінтон виступив в ООН

Ню Йорк. — Президент ЗСА Билл Клінтон виступив на 51-ій сесії Генеральної асамблеї ООН, підкреслюючи винняткову важливість відкритого до підписання договору про повну заборону ядерних випробувань. Він назвав цей договір „гігантським кроком на шляху до того, щоб унеможливити зброї масового знищення до рук терористів і тих, хто розпалює етнічну, релігійну і расову ненависть, міжнародних злочинців і торгівців наркотиками".

„Я дякую всім, хто наближував цей день,—сказав Президент Б. Клінтон.— Підписання договору ядерними країнами — ЗСА, Китаєм, Францією, Великобританією і Росією, поряд з більшістю держав світу, засновує міжнародні правні норми щодо заборони ядерних випробувань ще до того, поки сам договір набере чинности".

Президент Б. Клінтон нагадав про великий прогрес, досягнутий в ділянці ядерного роззброєння, відзначивши, що „сьогодні російські ракети не націлені на Америку, так само американські не націлені на Росію. Договори дали можливість на дві третини зменшити наші ядерні арсенали. Україна, Білорусь і Казахстан віддають ядерну зброю, яка залишилася в них після розпаду СССР. Ми співдіємо з новими незалежними державами в напрямі підвищення безпеки на ядерних об'єктах і у конверсії ядерної зброї".

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ВКЛАДАЮТЬ ІНВЕСТИЦІЇ

ОДЕСА. — Тендер на реконструкцію станції очищення вод Одеського порту виграла італійська фірма „Екологічна служба порту Генуа". Вона представила проєкт, який передбачає не лише виловлювання нафтопродуктів, але й використання їх у діяльності станції. Реконструкція потребує 8-10 млн. дол. Англійська фірма „Інтернешенел порт сервіс" виявила готовість вкласти гроші у цю справу. Адже ця фірма є посередником в експорті російської нафти, що транспортується через одеський порт до інших країн.

ОБМІНЮЮТЬСЯ ДОСВІДОМ

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ. — Тут відкрито Канадський центр малого бізнесу і економічного розвитку Прикарпаття. Участь у відкритті взяв амбасадор Канади в Україні Кристофер Вестдал. Він назвав проєкт важливим у канадсько-українській співпраці, оскільки він допоможе запустити двигун економічного зростання та процвітання. Протягом п'ятьох років центр надаватиме практичну допомогу в організації малого бізнесу.

ОТРИМАЛИ ПОДАРУНКИ

ЛЬВІВ. — У зв'язку з відзначенням 740-ої річниці міста, малозабезпечені його громадяни отримали грошову допомогу. По 10 гривень подарували керівники міста також і школярам. У святкуванні взяли участь посадники всіх 25 обласних центрів України, представники дипломатичного корпусу та інші гості. Відбувся карнавал, галя-концерт, дискотеки, виставки, забави. Всі згадували короля Данила Галицького, який заснував місто у 1256 році. Протягом 21-22-го вересня у Львові народилося 34 немовлят — 15 дівчаток і 19 хлопчиків. Міська управа виділила для всіх 34-ох матерів одноразову допомогу в сумі 150 гривень, тобто біля 85 дол.

ГОРДІСТЬ ВОЛИНСЬКОЇ ЗЕМЛІ

ОСТРОГ, РІВНЕНЩИНА. — Острозькому Історичному Музеєві на Рівненщині виповнилося 80 років. Ідея його заснування належала Науково-краєзнавчому та просвітницько-релігійному братству князів Острозьких. Першим засновником і керівником був Михайло Тучемський (1872-1945). В музеї зберігається багато цінних експонатів і він є славою і гордістю Волинської землі.

ЗАПОЧАТКУВАЛИ НАУКУ „КАРПАТОЗНАВСТВО"

УЖГОРОД. — Тут відбулася міжнародна наукова конференція „Міжетнічні й міжконфесійні відносини в Карпатах". Її організували і провели Всеукраїнське Товариство „Просвіта" ім. Т. Шевченка, Ужгородський Державний Університет, Університет ім. П. Й. Шафарика в Кошіце і Університет у Новому Саді, Словаччина, Міжнародна Асоціяція Україністів. Наукове Товариство ім. Т. Шевченка, Комісія зв'язку та інформації закарпатських українців, Українська Народна Рада Закарпаття. Участь взяли науковці зі Словаччини, Мадярщини, ЗСА, Канади, Австралії і Ватикану. Учасники конференції започаткували і утвердили нову науку — карпатознавство, оскільки реґіон надзвичайно складний і багатий в міжетнічному і міжконфесійному відношеннях.

ГРИВНЯ БУДЕ КОНВЕРТОВАНОЮ

КИЇВ. — Голова Національного Бан-ку України Віктор Ющенко сказав, що незабаром Україна вдасться до заходів, які зроблять гривню вільно конвертованою валютою, повідомили засоби масової інформації 24-го вересня. За його словами, ці заходи спрямовані на підтримку нової валюти. Уряд розглядатиме, між іншим, прив'язання гривні до іншої валюти. Через кілька тижнів НБУ подасть пропозицію щодо конвертованости гривні на розгляд Уряду і Верховної Ради.

ВЛАДИКА УГКЦ ЗАКЛИКАВ ЦЕРКВИ ДО СПІВПРАЦІ

КИЇВ. — Екзарх Києво-Вишгородської епархії Української Греко-Католицької Церкви Владика Любомир Гузар закликав усі конфесії України до співпраці для відновлення духовности українського народу, повідомила 24-го вересня УНІАР. „Усі релігійні групи повинні згодитися на те, щоб працювати для здійснення однієї мети, бо якщо ми не візьмемося до спільної праці, то втратимо велику нагоду відновити високу українську духову культуру", — сказав він на пресконференції. Екзарх наголосив, що потрібно створити об'єднавчий орган, в який входили б представники всіх релігійних груп і який вирішував би спірні питання. Він повідомив, що Церква заплянувала семінари, на яких обговорюватимуться проблеми сім'ї та релігії, Церкви та молоді тощо.

МОЛОДЬ ЗАХИЩАТИМЕ КОНСТИТУЦІЮ

КИЇВ. — П'ять молодечих організацій Києва створили молодечий комітет на захист Конституції, повідомила 25-го вересня УНІАР. Молодий Рух, Українська Студентська Спілка, Християнсько-Демократична Молодь, Юнацтво ОУН та об'єднання „Зарево" вирішили захищати конституційні права своїх одноліток і роз'яснювати молодим громадянам положення Конституції. У вищих навчальних закладах почне діяти мережа таких комітетів.

УРЯД ФІНАНСУЄ БУДІВНИЦТВО ПОМЕШКАНЬ ДЛЯ АФГАНЦІВ

КИЇВ. — Уряд виділив з резервового фонду 4 млн. гривень на завершення будівництва помешкань для учасників афганської війни і родин загиблих у цьому конфлікті. Гроші надійдуть до Комітету ветеранів війни в Афганістані при президенті України.

ОСВІТА УКРАЇНІЗУЄТЬСЯ, ХОЧ І ПОВІЛЬНО

КИЇВ. — Число школярів, які навчаються українською мовою зросло порівняно з минулим роком на 1.2 відсотка, повідомила 25-го вересня УНІАР, покликаючись на представника Руху і начальника управління Львівської обласної державної адміністрації Юрія Ключковського. На сьогодні 58.9 відсотка учнів ходять до українських шкіл. Російські школи відвідує 40.9 відсотка, хоч кількість етнічних росіян в Україні не перевищує 22 відсотків. У містах українською мовою навчається 46.2 відсотка школярів, а в селах — 84 відсотків.

В АМЕРИЦІ

ПІСЛЯ КІЛЬКАТИЖНЕВИХ спекулювань, що Федеральна рада валютних резерв на своєму наступному засіданні зробить крок щоб запобігти можливій інфляції та підвищить відсоткові рати на позички, виявились тільки й тим — спекулюванням. На засіданні 24-го вересня, офіційні чинники валютної політики вирішили не підвищувати відсоткових рат, бо уважають, що економічний ріст в країні сповільнюється та немає небезпеки інфляції. Таке рішення дуже втішило Уряд президента Билла Клінтона, який турбувався тим, що можливе підвищення відсоткових рат Федеральною радою валютних резерв так близько до виборів може значно підрізати їхні твердження про економічні успіхи в часі їхнього урядування.

У СВІТІ

ЗТУРБОВАНІ НАМАГАННЯМИ комуністів ширити в країні неспокій з приводу хвороби президента Бориса Єльцина, його співробітники вирішили якось цьому зарадити, бо заклики про резиґнацію Б. Єльцина починали бути чимраз голоснішими. Найперше Анатолій Чубайс, керівник персоналу російського президента та його близький дорадник ,заявив репортерам засобів масової інформації, що „ми мусимо змінити нашу інформаційну політику". Тепер майже кожного дня відбуваються пресові конференції, а в місцевих газетах, радіомовленнях і телевізійних передачах появляються звідомлення про те, що Б. Єльцин хоч і в лікарні, то дальше керує державними справами.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Два полюси майбутнього ЗСА

Сьогоднішніми днями ціла увага американців, як і усіх засобів масової інформації, є зосереджена на одному великому політичному зусиллі, а це недалеких вже виборах президента країни на наступні чотири роки. Кожне слово кандидатів, кожне віче, чи думка населення, є точно аналізовані політиками і тими, кому особливо залежить на перемозі партії, до якої вони належать. При тому ніхто не щадить гроша і плинуть дослівно мільйони на передвиборчу кампанію, на бенкети, ланчі і телевізійні оголошення.

А тим часом, коли перескочити думками цю гарячку, яка огортає американців перед кожними виборами президента, коли порівняти скільки із того, що кандидати та їхні прибічники обіцяють голосуючим, а скільки відтак вони дотримують, то стає аж лячно, як ця короткозора політика може на довший час заслонити інші преважливі проблеми, від яких може більше залежати майбутнє країни, як від того, чи тепер переможе Демократична чи Республіканська партія, і чи будемо дальше бачити президентом ЗСА Билла Клінтона, чи прийде зміна в особі Роберта Дола.

Здається, одна із найважливіших тепер проблем, яка постійно виринає на марґінесі передвиборчої гарячки — це проблема виховання молоді та дітвори, тих, що в недалекому майбутньому будуть рішати про дальшу долю Америки. Питання шкільництва і рівня навчання у школах — і це не лише в Ню Йорку, де брак шкільних приміщень є тепер на першому місці, — але взагалі в цілих ЗСА, підносять щораз голосніше як проблему недостатньої едукації, браків знання підставових речей, хоча б читання і писання. Розуміється, тут ідеться про публічні школи і саме з тим виринає ця величезна різниця між вихованням пересічного громадянина і таких, яких фінансові спроможності є мінімальні, а упривілейованими, що можуть ходити до приватних чи католицьких шкіл, а відтак студіювати в університетах „Айві ліг“, що від довгих років є зовсім окремою категорією.

Якось саме в останніх днях попали нам під руку докази тих двох полюсів молодого американського покоління. Ось преса широко розписувалася про вінчання молодого Джана Кенеді, хоча він старався тримати його в таємниці перед пресою, молодої людини, яка має перед собою і завжди мала усі шляхи до розвитку одверті. Іншого дня була знову в щоденнику „Ню Йорк Таймс“ обширна стаття на тему „ВАСП“ — цієї окремої касти молодих людей із закраскою снобів, із тої „вищої“ кляси американців. Їм також ніколи не бракує можливостей навчатися у найкращих школах і перебирати найбільше відповідальні пости. Але, о диво, журналіст „Ню Йорк Таймсу“ бачить сумерк цієї касти вибранців, цієї американської соціяльної еліти, що завмирає під впливом субкультури, музики „реп“ і комп’ютеризації цілого життя.

На другому кінці полюса маємо проблему бездомних, розбитих родин, знасилування малолітніх і панування наркотиків та пальної зброї. В такому підсонні виростає велике, дуже велике числом нове покоління американців, що будуть в скорому часі співрішати про цю країну, яка вже сьогодні живе більше легендою про свою могутність, як дійсно є в практиці.

Важко уявити собі силу держави, у якій буде такий великий відсоток некультурних мешканців, які будуть дбати тільки про свої найнижчі інстинкти, не відчуваючи ніякої потреби здобувати знання і розвиватися культурно. Якщо урядові чинники ЗСА не подумають після листопадових виборів про конкретні заходи щодо розв’язання питання бездомних, безродинних і неедукованих дітей, найкращий президент із групою „ВАСП“ не дасть собі ради.

...Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи”разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Микола Чировський

П’ЯТЬ РОКІВ ВІДНОВЛЕНОЇ ДЕРЖАВНОСТИ

Як сьогодні пригадую собі події з-перед п’ятьох років, бо наближалися майже чудодійні і неймовірні часи; живий Ланцюг Свободи між Києвом і Львовом, Декларація про суверенітет, студентська революція на граніті і вкінці — проголошення незалежности України. В Україні і в українській діяспорі спонтанно відзначувано День Незалежности. Панувала загальна радість!

І от проминуло вже п’ять років, сповнених великими і незабутніми подіями; одні радісні, інші сумні і журливі, які позначували перші самостійні кроки української держави. Проголошення незалежности сполучилося з неґативним додатком — створенням Співдружности Незалежних Держав (СНД). Не один себе питався, чи це не є спробою відбудови СССР і поновного поневолення України? На щастя, так не сталося. СНД залишилася тільки підписаним документом без дійсної сили. Розчаровані московські імперіялісти в чотири і півроку пізніше односторонньо уневажлювали СНД, а Україна його підтримала як добровільну форму співпраці колишніх республік СССР.

Згодом прийшов день 1-го грудня 1991 року, день переможного Референдуму, який понад 90 відсотками голосуючих ствердив незалежність української держави. Горбачов і Єльцин були вражені вислідом референдуму, а українці неймовірно раділи.

Порівнюючи 1920-ті і 1990-ті роки, треба сказати, що 1990-ті роки державного будівництва були набагато успішніці. За п’ять років не спалахнуло найменшого збройного конфлікту, жадного насильного перевороту, як у 1920-ті роки — роки воєн з Московщиною і Польщею, Гетманського перевороту, перевороту Директорії і згодом насильного підкорення большевиками. 1990-ті роки славні мирними демократичними виборами президентів і мирним переходом влади з рук Президента Леоніда Кравчука до рук нововибраного Президента Леоніда Кучми.

Українських патріотів спочатку зажурила поразка Кравчука, вже випробуваного, щирого українця, і перемога незнаної політичної постаті, Леоніда Кучми, на якого виборчу кампанію ішли гроші з Москви.

Але події складалися сприятливо. І перший Президент Л. Кравчук, колись комуністичний ідеолог, і другий Президент, Л. Кучма, комуніст, директор великого підприємства і член совєтської номенклятури, один за одним еволюціонував у напрямі української національної свідомости і патріотизму; щораз ясніше і енерґійніше заступаючись за українські національні інтереси, мову, громадянство і національну символіку. Кравчук посвятився вповні ідеї виведення України на широкі міжнародні води. За його президентури 112 держав визнало Україну суб’єктом міжнародного права. Хоч він у дечому і занедбував внутрішні українські проблеми. І Кучма присвятив багато часу і зусиль зовнішній політиці. В один час українська преса засуджувала Президента Кучму за те, що він забагато роз’їздить по світі і займається міжнародними питаннями і що на цьому терпить внутрішня українська проблематика. Ці закиди не мали під собою підстав, бо Кучма приділив досить уваги і внутрішньому політичному та господарському процесам.

Важливість зовнішньої ділянки відчула Чехо-Словаччина по Першій світовій війні. Чеське представництво приязно поставилося до південно-американської делеґації і на другий день було голосування над чеським питанням, і ця південно-американська делеґація голосувала в користь Чехо-Словаччини.

І от завдяки зусиллям Кравчука і Кучми стала Україна вже тривким фактором у міжнародних відносинах — за словами Збіґнєва Бжезінського. Вона сьогодні є забороло перед московським імперіялізмом, визнаним зовнішнім світом.

Україні надали економічну допомогу різні країни і різні міжнародні організації: ЗСА, Канада, Міжнародний валютний фонд і Світовий банк. Україні вдалося перемогти нафтову і ґазову кризу, якою Москва сподівалася дестабілізувати її внутрішньо. Хоч дуже повільний, а все ж таки на Україні є господарський проґрес. Недавно Об’єднані Нації оприлюднили свою статистичну студію про економічний стан нашої земської кулі. Студія стверджує, що одна третина країн світу має низький життєвий стандарт, пересічна родина перебувається за 30 або менше долярів на місяць. Серед них України немає. Ще три роки тому українська родина жила за 20 долярів на місяць, а у 1996 році сума доросла до 70 долярів місячно. Це поважний поступ. Невдовзі після погамування інфляції запроваджено національну валюту — гривню. Україна підписала корисні економічні договори з багатьма країнами у різних частинах світу.

Певно, що в Україні є ще всілякі труднощі. Це спадщина жахливого большевицького режиму. Відібрано людині Бога, мораль, самопошану, приватну власність, індивідуальну ініціятиву. 70 років її людям отруювали душі і мозок, змушувано їх красти і брехати, щоб прожити. Українську мову виеліменовувано; русифікація проникла в кожну сферу людської еґзистенції.

Жахливі наслідки совєтської духової, культурної, суспільної і господарської тиранії не можуть бути вилікуваними за короткий час. Мине ще немало років, поки Україна стане справді українською, але поступ у цьому напрямі іде.

В навечер’я п’яти років незалежности дві важливі і добрі події підтвердили оптимістичні сподівання: втішні висліди Олімпіяди в Атланті і прийняття нової Конституції.

Молода держава здобула почесне десяте місце і двадцять три медалі: 9 золотих, 2 срібні і 12 бронзових, випереджуючи такі розвинуті країни, як Канада, Еспанія, Анґлія, Арґентина або Австрія. Цей небувалий успіх вказує на великий потенціял України у різних відтинках її державного і суспільного життя.

А 28-го червня цього року Верховна Рада прийняла нову Конституцію, по довгій і гострій боротьбі. Комуністичні і соціялістичні депутати вперто не хотіли цього, вони все ще сподівалися, що стара совєтська конституція дозволить їм відновити Совєтський Союз, починаючи з України. Нова Конституція України унеможливила їхні підступні пляни. Одна державна мова, одне українське громадянство, державна символіка — герб, прапор і гимн спричинили суперечки, викликали шалений опір з боку лівих. Вони хотіли навіть слово „Бог“ скасувати з тексту Конституції. І тут важливу ролю відограли 16 жінок-депутаток, які сміло виступили проти лівого крила і змусили його замовкнути. У вступі до Конституції є таке речення: „Усвідомлюючи відповідальність перед Богом, власною совістю, попередніми, нинішніми та прийдешніми поколіннями, ... приймаємо цю Конституцію — Основний Закон України“.

Поміж першим і другим читанням проєкту Конституції ще було зголошено 500 поправок. Московська „п’ята колона“ ніяк не хотіла допустити до її прийняття. Вона обстоювала запровадження двох державних мов, російської і української; подвійне московське і українське громадянство. А погодившися на синьо-жовий прапор, хотіла вмістити на ньому серп і молот.

Аж несподівано 26-го і 27-го червня все завершилося по дуже довгих годинах бурхливих нарад.

Вирішальну місію взяв на себе Президент Кучма, який своєю стійкою поставою змусив лівих відступити. Нову українську Конституцію прийнято. 28-го червня проголошено Днем Конституції. Її стаття 20 каже таке: „Державними символами є Державний Прапор України, Державний Герб України і Державний Гимн України.

Державний прапор України — стяг з двох рівновеликих горизонтальних смуг синього і жовтого кольорів.

Великий державний герб України встановлюється з урахуванням малого Державного гербу України та гербу Війська Запоріжського законом, що приймається не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України.

Головним елементом великого Державного Гербу України є знак Княжої Держави Володимира Великого (малий Державний Герб України),

Державний гимн України — національний гимн на музику М. Вербицького із словами, затвердженими законом...“

В загальному Конституцію прийнято з постановами, яким опонували комуністи і московська „п’ята колона“. Державницьке думання побороло всі відосередні тенденції.

Радісно святкував наш народ п’ятиріччя української держави і ентузіястично відзначували цей ювілей і в діяспорі. 30 гарматаних стрілів вітали в Києві в День Незалежности, машерувало військо, вулиці і площі сповнилися радісним людським гомоном. Президент Леонід Кучма виступив з одногодинною промовою, в якій між іншим, сказав, що коли б Україна була вільною, тоді не було б ні Чорнобиля, ні голоду 1930-их років, що їх нам заподіяли наші вороги.

Д-р Володимир Боднар

Дебют оперного режисера Р. Гурка в Сполето

Старовинне італійське місто Сполето, розташоване серед мальовничих Апенінських гір недалеко від столичного Риму, почавши з 1959 року, є місцем щорічного, дуже престижевого музичного фестивалю під назвою „Фестиваль двох світів”.

Засновником і головним організатором цього фестивалю є відомий американський композитор італійського походження та видатний оперний режисер Джіан Карльо Менотті.

Цьогорічний, 39-ий з черги, фестиваль розпочався в Сполето 26-го червня інавґураційним концертом і тривав до 15-го липня. Велика й багата програма фестивалю включала три опери: „Євгеній Онєгін” Чайковського, „Семелю” Генделя та „Амаль і нічні гості” Менотті, два балети — „Себастіян” Менотті та „Петрушка/Шегерезаде” Стравінського, концерти відомих піяністів, вокалістів і скрипалів з Европи, Америки й Канади та дві театральні постановки — “Птахи” Ґабрієля Ваціса, за Аристофаном, та „Клятва” Веспянського у виконанні польського театрального колективу під режисурою П. Томашука.

Для виконання барокової оперної ораторії Генделя „Семелє” Джіан Карльо Менотті запросив молодого канадського оперного режисера українського походження Романа Гурка з Торонто.

Прем’єра „Семелє” відбулася в театрі „Кайо Мелісо” 28-го червня з великим успіхом. Італійська преса з Риму, Міляну й Туріну вже 30-го червня помістила великі похвальні рецензії, ілюстровані світлинами окремих сцен „Семелє”. Відомі музичні критики відзначили не тільки вокальні якості та добру театральну гру солістів та цілого хорового ансамблю, мистецький супровід оркестри, але й також блискучу й оригінальну режисуру Романа Гурка цієї нелегкої для сценічного втілення барокової оперної ораторії Генделя, лібретто якої написав Вілліям Конґрів на підставі „Метаморфоз” Овідія — про кохання Зевса з смертною жінкою Семелє, що стала матір’ю бога Діонізія. Дамо слово італійським оперним критикам.

Павло Ґаляраті в газеті „Ля Стампа” з Туріну зазначив, що „невеликий театр „Кайо Мелісо” виявився прекрасним місцем для постанови цієї оперної ораторії. ... Режисер Роман Гурко створив... ритмічні мізансцени, які прекрасно розкривали характери персонажів... Його незвичайно вдала режисура розкрила чудово головну ідею Генделя... не тільки любов у всіх її відтінках, але й гнів, заздрість, біль, розлуку й глибоку мелянхолію. Захоплена публіка нагороджувала виконання гарячими оплесками”.

Енріко Ґавальотті в римській газеті „Іль Темпо” розпочав свою рецензійну статтю такими словами: „Я думав про Сполєтський фестиваль як про вже не першої молодості жінку, яка вже дещо підтопталася й намагається пригадати собі свої буйні молоді роки... аж поки не переконався, що тут появилися три молоді таланти зі свіжим знанням і посвятою... — дириґент Рінальдо Алєсандріні, режисер Роман Гурко і сценограф Роберто Перґалі. З почуттям легкої іронії, при тому не забуваючи про речі, які становлять основи справжньої поезії, вони воскресли Генделя з його порохом припалого гробу. Вони привели до життя цей справжній шедевр великого компсзитора, що пішов у забуття в умах заспаних музикологів”.

Мікельанджело Цурлєтті в римській газеті „Ля Республіка” відзначив, що „Роман Гурко створив справжню хореографію, яка відтворювала часом іронічні, часом грайливі, а часом справжні серйозні драматичні ситуації... Розпочинається все при відкритій сцені, на якій стоять ще драбини, звисають зі стелі непоставлені на свої місця декорації, працівники сцени ще порядкують, світла ще незасвічені... сцену приводять до порядку під час увертюри, згідно зі стилем епохи”.

Один з найвизначніших італійських оперних критиків, Паольо Ізотта, в міллянському „Коррієре делля Сера” похвалив режисера Романа Гурка за вдалу комбінацію стилів модерного, бароккового й античного театру та за те, що все було зроблене „з добрим смаком”. Він додав, що Роман своєю режисурою дав доказ, як можна при дуже скромних сценічних декораціях і взагалі засобах створити прекрасний музичний спектакль.

Роман Гурко, син св. п. д-ра Євгена і Стефанії,

(Закінчення на стор. 3)

Святослав Левицький,
Калуш

ЧОРНИЙ ПОЛИН

До червоного розпеченою сковорідкою сонце ще падало-котилося за обрій, а рвучкий поривчастий вітерець вже ніс освіжаючу прохолоду наступаючої ночі, щиро пригощаючи притомлене трудовим днем містечко пахощами весняного роздолля. Новий порив вітру примусив здригнутися Віктора не так від холоду, як від густого терпкого запаху, що прилетів від бур’яну, який густо стелився вздовж паркану районної лікарні. Запах кропиви, пекучий і різкий, перемагаючий той запах, ще один, теж добре знайомий, який одразу не приходив на думку, бо всіма своїми думками-болями він, Віктор, був там, в лікарні, за замальованими білою фарбою вікнами, в палаті реанімації. Там Віталик. Синок його. І біль його. І синкова біль.

— Полин, — раптом згадав запах вітру. Згадав...

Полиновий степ переливався сріблясто-чорними хвилями, серед якого, мов невеликі острівці, стояли шатра вояків-саперів, що виїхали на навчання в безкраї простори Башкирії.

— Боже, скільки тут того полину?! — вирвалося у Віктора, коли їх викинули в безлюдному степу з броневиків. Знову згадалося рідне село поблизу Київського моря, біля атомної електростанції. Полин нагадав. Коли він ще був маленьким, то мама вранці давала ложку настою полину, щоб апетит мав кращий, бо ріс худеньким. Кривив рота від тої ложки, але пив, бо знав, що в нагороду його чекає цукерка. А на полин був злий і вперто воював з ним, рубаючи прутом, мов шаб-лею, голови-суцвіття. А коли цупка рослина гнулася, ламалася, та не здавалася, рвав з корінням.

— Звідки він береться, той чортів полиняка? Ніхто його не сіє, не садить, а він росте.

Тепер тут, в чужому краю, Віктор зрадів полинові, самовільно потягнулася рука до нього, погладжуючи його гривасті хвилі. Зрадів як давньому знайомому. Адже полин ще зовуть чорнобилем, а він, Віктор, з того краю, де збудована гордість совєтського народу — Чорнобильська АЕС. Згадалося, як виспівував з піонерами:

„Наш мірний атом, совєтскій атом,
сіяєт солнцем для мєня”.

— Ех, ще рік — і буду вдома, — вирвалося із стогоном-надією з грудей, від серця, адже там його чекають. Син чекає, якого він ще не бачив, бо його Віталику ще й півроку нема, як народився.

Як йшов до війська, то його Тамара крізь сльози просилася-благала, сама не знаючи кого:

— Тільки б не в Афган тебе послали, тільки не в Афган. Не зможу жити, якби щось... не дай, Боже!

— Цур тобі! Чого каркаєш? — гримнув на неї захмелілий від проводів Тамарин батько — тесть Вікторів. На що його сват, теж хмелем просякнутий батько Вікторів — робітник АЕС, відказав твердо, мов відрубав:

— Тут служити буде, в Союзі! За кордон не пошлють. — Батько знав, що говорить. До сім’ї Кравченків недовіра була з боку влади. Вікторового діда червоні партизани вбили. „За дезєртірство і сотруднічество с фашістамі”. А старожили села інакше говорили. Змовницьки оглядаючись, оповідали, що заступився Антін, як придибав напівживий з німецького полону додому, за свою красуню-дружину, до якої липнув червоний і духом і обличчям від постійного вживання перваку командир партизанський.

Віктора тоді, в 1986-му, затримали на місяць. За той нестерпно довгий для Віктора місяць повзли різні чутки про чорнобильську біду, краяли його серце, яке не сприймало того, що передавалося з уст в уста, а офіційна преса мовчала. Листи не приходили. Офіцери про Чорнобиль взагалі відмовлялися говорити, крім замполіта, що мав одну відповідь: „ Всьо ето буржуазная пропаґанда”.

І нарешті виклик до командира.

— Ось твої документи, земляче. Їдеш додому... А тут твоя нова адреса. Ваше село виселено. І нічого не питай, сам нічого не знаю. Бувай здоровий, земляче, — потис руку Вікторові. — Дякую за службу.

— Служу Совєтському Союзу! — відповів Віктор і побіг збиратися додому, бо серцем він вже давно був там, вдома. Хоча де тепер його дім? Чому нова адреса? Що з рідними? Чому нема листів? Чому? Чому? Заспокоював себе: „Совєтська влада не скривдить”. Виселилися, певно, тимчасово. А листи? Чи один раз пошта затримувалась, як пояснив замполіт. Все буде добре... Буде?”

Сонце вже давно було на відпочинку, втихомирився і легіт-вітерець, заснувавши на довгих вітах-косах плакучих верб, лиш невтомний цвіркун безупинно виводив свою нехитру пісеньку, переспівуючи невгамовний жаб’ячий хор. А Віктор все чекав, не зводячи очей з освітлених вікон реанімації.

— Боже, спаси його. Куди ж тепер сам? Навіщо мені самому жити. Боже!

Два роки тому померла Тамара, ненадовго переживши батька та матір. Лейкемія. Рак крові. Опромінення проклятим Чорнобилем.

(Закінчення на стор. 3)

Лекції англійської мови
ПРОСТО ПРО СКЛАДНЕ

Заняття восьме

КОТРА ГОДИНА?

Бажаючи дізнатися, котра година, ми питаємо:
What is the time? або **What time is it now?**
Ще один вислів, хоча і не занадто літературний, часто можна почути на вулиці:
Do you have time? — Не скажете, яка година?
Подібний зворот вживається в іншому випадку:
Do you have time to talk? — Чи Ви маєте час поговорити?

Загальновідомо, що є два слова, які означають різні годинники:
watch — ручний або кишеньковий;
clock — годинник великого розміру.
Одначе зустрічаються й інші назви:
timepiece — хронометр; будь-який годинник високої точности,
hourglass — пісковий годинник,
stopwatch — секундомір,
time clock — годинник, який зазначає час приходу співпрацівників до праці,
alarm clock — будильник.

Виявляється, існує і таке слово: **clock watch** — ручний годинник із сигналом, а дієслово **"clock-watch"** означає „зиркати на годинник". Звідси **"clock-watcher"** — недбалий працівник, який тільки відсиджує свій час на праці „від... і до... години". Цікаво, що слово **"clockwork"** — це годинниковий механізм. Воно переходить у прикметник без зміни форми, але перекладається інакше:
I want to buy a clockwork toy. — Я хочу купити забавку, яка заводиться механічно.
Це ж слово є основою важливої ідіоми: **to work like clockwork** — працювати як годинник.
The subway in Vienna is running like clockwork. — Метро у Відні їздить як годинник.
Складові частини годинника представлені в англійській мові другими значеннями відомих слів:
циферблат — **face**;
стрілка — **hand (hour hand, minute hand).**

Напрям руху по колу окреслюється відповідно:
clockwise — за годинниковою стрілкою
counterclockwise — проти годинникової стрілки.
To open the door turn the key clockwise. — Щоб відкрити двері, поверніть ключ за годинниковою стрілкою.

Як правило, американці вживають тільки 12-годинне обчислювання часу. Скорочення **"a.m., p.m."** настільки увійшли в ужиток, що похідні латинські слова майже не вживаються:
ante meridiem — перед полуднем (0—12-та год.);
post meridiem — після полудня (12-та—24-та год.).
He is going to catch the 6 p.m. train to Albany. — Він збирається встигнути на поїзд до Албані, який виїжджає о 6-ій год. після полудня. (Зверніть увагу, що в цьому випадку слово **"o'clock"** вставляти не треба).
Показ хвилинної стрілки вимагає прийменників **"past; to"**:
What time is it? — It's ten to five. — Котра година? — Без десяти п'ята.

З годинниками бувають неполадки: **Your watch is 5 minutes fast (10 minutes slow)** — Ваш годинник спішить на 5 хвилин (відстає на 10 хв.).
My watch is not running. — Мій годинник стоїть.
Дієслово **"to time"** означає „вибирати час; наставляти годинник".
He timed his watch by the time signal. — Він наставив годинник за сигналом точного часу.

Звідси — похідні від цього слова, до яких слід звикати:
timely warning — своєчасне попередження;
timing — вибір часу.
His speech was well-prepared but its timing was inappropriate. — Його промова була добре підготована, але час для неї був вибраний невдало.

Ось ще один зворот, який стосується часу і вживається в найрізноманітніших ситуаціях:
It's time (to...) — Час (робити щось).
It's time to go to bed. — Час іти спати.
It's time for a change. — Час щось міняти.

Вираз **"It's about time"** — „Давно пора" підкреслює, що подія сталася пізніше, ніж її сподівалися:
Our team won the cup. It's about time. — Наша дружина (команда) виграла кубок. Давно пора.

Слово **"time"** часто вживається з прийменником **"at"**:
at any time — в будь-який час;
at the same time — в той самий час; одночасно;
At that time I didn't pay attention to his words. — В той час я не звернув уваги на його слова.

А тепер порівняйте два схожих звороти, які перекладаються зовсім по-різному:
at one time — колись; був час.
one at a time — по одному; по черзі.
At one time this song was very popular. — Був час, коли ця пісня була дуже популярною.

А тепер уявіть собі дітей, які оточили вчителя, задаючи йому масу різних запитань. Він говорить:
One at a time, kids! — По черзі, діти! (дослівно — по одному за раз).

Ось реклама доброчинної організації:
We help 4 million people a year. One at a time. — Ми допомагаємо чотирьом мільйонам людей на рік. Кожному зокрема.

Ще кілька висловів, які корисно знати:
Times are changing. — Часи міняються.
to have a hard time — бути у важкому положенні.
I had a hard time there. — Мені там прийшлося нелегко.
for the time being — покищо, до пори до часу.
from time to time — час від часу.
time after time — раз за разом.
time and time again — багато разів.
Time will tell. — Час покаже.
All in due time. — Усе в свій час.
I'll do it in no time (in a moment). — Я це зроблю моментально.

А ось протилежні вислови:
I have no time for nonsense like this. — Я не маю часу на подібні нісенітниці.
He is pressed for time. — У нього невистачає часу.

І на завершення — три ідіоми:
I'm having the time of my life. — Я чудово проводжу час.
We are working against time. — Ми вибиваємося із сил, щоби встигнути до терміну.
It's time to call it a day! — Пора закінчувати! (Так говорять, коли день праці наближається до кінця).

Автор лекцій англійської мови — Віталій Левенталь. Матеріял опрацювала відповідальна за рубрику Галина Колесса. Автор застерігає за собою усі права.

Конституція...

(Закінчення зі стор. 1)

Покищо немає плянів продавати землю чужинцям і західні інвестори висловлюють незадоволення тим, що їхні спільні підприємства з українськими компаніями теж не можуть купувати землю.

МФК, яка є приватною інвестиційною фірмою Світового банку, займається кількома проєктами приватизації землі, але земля все одно залишається власністю держави.

Біля 35,000 фармерів, які отримали державну землю, не мають права продавати її впродовж шести років у зв'язку з встановленим мораторієм.

У статті 14-ій Конституції записано: „Земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави. Право власности на землю ґарантується. Це право набувається і реалізується громадянами, юридичними особами та державою виключно відповідно до закону".

Експерти вважають, що стаття не є ясна, оскільки вона не визначає конкретно форму влас-ности на землю: приватну, колективну чи державну.

За словами одного із західніх дипломатів, через неясність мови Конституція і не забороняє, і не ґарантує приватну власність на землю.

Ройтерс повідомляє, що Л. Кучма, який дуже хоче здійснити приватизацію сільсько-господарських земель, видав кілька указів щодо розподілу колгоспів. Це приносить ще більше плутанини для тих, хто займається виконанням його указів, оскільки невідомо чому надавати більше ваги — земельному кодексові чи указові, який дає більшу свободу дій.

Суперечливі закони в усіх сферах життя, успадковані зі совєтських часів, є постійною болячкою для чужоземних інвесторів і фондів.

За п'ять років незалежности Україна привабила лише 1.5 блн. дол. чужоземних інвестицій, однак урядовці передбачають, що вклади в українську економіку зростуть до кінця цього року до 2 блн. дол.

Згідно з одним західнім дипломатом, парлямент на новій сесії ймовірно не зможе внести ясність у питання приватної власности на землю.

Люди, які затвердили неясну статтю про земельне володіння в Конституції, зроблять все для того, щоб такими неясними були і відповідні закони, сказав цей дипломат.

Верховна Рада два рази відкидала новий земельний кодекс, сказав Олексій Онищенко, радник МФК і професор Інституту економіки Національної Академії Наук України. Він вважає, що право приватної власности на землю існує, але багато людей виступає проти нього, побоюючись розпродажу українських земель чужинцям. За його словами, багато бюрократів, які залишилися зі совєтських часів, перешкоджають земельній реформі і вона не здійсниться без боротьби.

Звітують про успіхи...

(Закінчення зі стор. 1)

Г. Бартелінґ сказав делеґатам конференції Европейської спілки терапевтичної радіології і онкології, що попередні досліди показували подібні висліди виживання, але ті експерименти були такими іншими в різних країнах, що треба було увести нові та однакові методи контролі. Він підкреслив, що пересічний відсоток виживання пацієнтів хворіючих пістряком грудей покращав на 20 відсотків, а методи контролі лікування на 15 відсотків.

Дебют...

(Закінчення зі стор. 2)

народився в Торонто 21-го жовтня 1962 року. По закінченні студій з ділянки музикології в Торонтонському університеті став переможцем у відкритому конкурсі на становище стажиста-режисера в Канадській оперній компанії. Від 1988 року він постійно працював як асистент режисера при постановках численних опер в Торонто, Вашінґтоні, Лондоні (Ковент Ґарден) в Монте Карльо, в Мадриді, в Зальцбурзі з багатьма визначними світовими оперними режисерами. Саме під цю пору він працює в Австрії, в історичному місті Гарс ам Камп біля Відня, де відомий чеський режисер Карл Дргач шість років тому заснував літній музичний фестиваль під відкритим небом. На високій горі, на руїнах старовинного замку, побудовано амфітеатр на 1,400 місць. Цього року від 19-го липня до 11-го серпня йде там опера Бізе „Кармен", в якій беруть участь солісти з багатьох країн, між ними українське сопрано зі Львова Оксана Кровицька й тенор з Харкова В. Попов. У вересні чекає на Романа Гурка режисерська праця над постановою опери „Сальоме" Ріхарда Штрав-са в Торонто, разом з відомим фільмовим режисером Атомом Еґояном. Опісля Роман має підписані контракти на виступи в Гюстоні, у Вашінґтоні й Вісбадені. Бажаємо молодому талановитому режисерові дальших успіхів у його творчій праці.

Чорний...

(Закінчення зі стор. 2)

Сьогодні вранці Віталій першим пробудився від сну, затормосив батька.

— Вставай, тату. Зараз сонце зійде.

Зібралися швиденько, взяли вудочки, звечора назбирані по росі черв'ячки. Збігли вивозом до річки.

Кожної неділі вони були на річці. Кожної неділі, хай би що там творилось. Дощ. Вітер. Все одно. Кожної неділі вони чекали ще з понеділка.

Віталій ріс хворобливим хлопчиком. Часто ні з того ні з сього в нього починала текти кров носом. Як і сьогодні на рибалці. Але такого раніше не було, щоб так йшла фонтаном, що зупинити не можна. Віктор вхопив худеньке тільце сина і, задихаючись від швидкого бігу та горя, приніс свою кровинку до лікарні.

А як Віктор гордився Віталиком, що був таким кмітливим, талановитим. Перший художник в школі. Навіть в області возили його малюнки на виставку. Казали, в прадіда пішов. Скільки церков розписав Тиміш Кравченко — дід Вікторів, тепер тільки Богові відомо. Пропало все. Що не встигли сплюндрувати, розграбувати і спалити активісти — комсомольці і партійці, те забрала з собою вода. Разом з селами, залитими рукотворним Київським морем. Лиш згадка про славного прадіда ще жеврілa в серцях потомків.

Віталик теж любить малювати ікони. Тепер можна, бо ніхто вже не запроторить на загибель в Сибір, як Тимофія Кравченка, за це.

Чорною блискавкою промайнув над головою лилик, тихенько писнув і пропав у нічній безвісті. Рипнули двері лікарні, і білий халатик пронизав нічну темряву, прошелестів доріжкою легенький, немов повітряний, хід медсестри. Прибігла і промовила скоромовкою:

— Прийшов до пам'яті. Але на днях повезуть в область, в онкологічну лікарню, на стаціонар. Але ви вже не переживайте так. Може, він переросте. Молодий ще. Йому ж тільки одинадцять, кажете, минуло...

Далі не чув, підійшов до паркану, схопив обіруч важкі і цупкі стебла полину і потягнув до себе. Густий запах полинової гіркоти важко вдарив в обличчя... В мозок... В серце, викликавши нестерпно пекучий біль стогін...

Д-р З. і Н. Матківські отримали нагороду Президента України

Шорт Гиллс, Н. Дж. — Як повідомляють із квартири Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля, озновники цього фонду д-р Зенон Матківський і його дружина Надія отримали 23-го серпня, в навечер'я 5-річчя незалежности України, від Президента Леоніда Кучми почесну медалю за „виїмкову працю впродовж років для здобуття медичної допомоги дітям, які потерпіли з приводу нуклеарної катастрофи в Чорнобилі". Д-р З. Матківський, який є головним хірургом лікарні в Юнон, Н. Дж., є президентом Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля. Н. Матківська отримала досі вже ряд нагород за свою харитативну працю продовж 20 років, а від заснування Фонду ДДЧ вона є його екзекутивним директором.

Вручення цієї найвищої нагороди Президента України відбулося в Маріїнському Палаці в Києві. Президент Л. Кучма нагородив з нагоди 5-річчя самостійности України п'ять осіб, які не є громадянами України, але які причинилися до закріплення державности у перші роки звільнення із совєтського ярма.

НА НЕДАВНЬОМУ ЗІБРАНІ в Брюсселі міністрів охорони довкілля 10 европейських країн, де обговорювано проблеми занечищення рік та озер і повітря в Европі, вирішено зробити перші кроки у припиненні цього лиха. Тому, що деякі країни Східньої Европи є головними переступниками правил охорони довкілля вирішено їх попередити, що коли вони найближчим часом не зроблять відповідних кроків, щоб цьому запобігти то воне не будуть бажаними членами Европейського Союзу.

СТУРБОВАНИЙ НЕСПРОМОЖНІСТЮ брати участь у цьогорічних передвиборчих президентських дебатах, а також нездатністю купити для себе можливість виступу під час найкращих годин телевізійних передач, Росс Перо звернувся до Федеральної комісії зв'язку, щоб допомогла йому в цій справі. Він та члени керівництва його передвиборчої кампанії уважають, що це є зумисне несправедливе трактування його кандидатури головними телевізійними мережами в країні.

У ВІВТОРОК, 24-ГО ВЕРЕСНЯ, представники Палати Репрезентантів і Сенату дійшли до порозуміння в справі іміграційного законопроєкту. Узгіднено, що буде посилено контролю кордонів, приспішено депортацію кримінального елементу серед незаконних імігрантів та скорочено громадські пільги леґальним імігрантам. Республіканці вкінці мусіли погодитись на те, щоб усунути їхню пропозицію про заборону приймати до публічних шкіл дітей незаконних імігрантів, яку вирішено дати під голосування окремо від згаданого законопроєкту. Незважаючи на всі поправки, демократи гостро скритикували цей законопроєкт, бо в ньому є цілий ряд точок, які шкодитимуть законним імігрантам і політичним втікачам, а зокрема імігрантам, які шукають політичного азилю. У новому законопроєкті, якщо такі особи не мають правильних документів подорожування, то їх без будь якого переслухання можуть депортувати.

МАТИ ТЕРЕСА, ЛАВРЕАТ Нобелівської нагороди миру, у середу, 25-го вересня, звільнилася з Вудлендського дому опіки в Калькутті, де перебувала на лікуванні від понеділка, 16-го вересня, після того, як впала з крісла. Лікарі ствердили, що сканування мозку виявило темну точку, що може вказувати на вилив крови або бути наслідком попередніх ушкоджень. Д-р Дінамані Банерджі стверджує, що потрібно відбути ще одне сканування мозку щоб уточнити, що згадана темна точка не є небезпечною. Тому місяць Мати Тереса була також в лікарні, де її лікували на серце, малярію і запалення легенів.

Відбувся 3-ій...

(Закінчення зі стор. 1)

Про справедливість судочинства сьогодні говорити не доводиться, оскільки склалася така ситуація, що „хто платить, той і музику замовляє", зазначалося на з'їзді. І це тому, зазначив голова Ради суддів України Микола Дрига, що судді дуже мало заробляють, бракує належних приміщень і матеріяльних ресурсів.

Міністер юстиції України Сергій Головатий поінформував зібрання, що на сьогодні Уряд уже не має заборгованости із зарплатні перед судами. На з'їзді оголошено указ Президента Леоніда Кучми про соціяльний захист суддів та їхню заробітню платню. Промовці наголошували, що згідно з Конституцією України форми судочинства мають бути визначені законом про судовий устрій, проєкт якого готується.

Голова Верховного суду України Віталій Бойко зняв свою кандидатуру зі списку кандидатів до Конституційного суду України. Всього на з'їзді розглядалося 18 кандидатур, п'ять з яких відтягнули свої кандидатури. Учасникам з'їзду належало обрати шістьох кандидатів до Конституційного суду від судової влади. Обговорення та голосування затяглося до пізнього вечора.

Від з'їзду суддів до Конституційного суду України обрано: заступника голови Судової колеґії з карних справ і голову Вищої кваліфікаційної комісії суддів України Володимира Вознюка; суддю Судової колеґії з цивільних справ Верховного суду України Людмилу Малінікову; суддю Військової колеґії Верховного суду Василя Німчека; заступника голови Судової колеґії з цивільних справ Верховного суду Миколу Савенка, суддю Судової колеґії з карних справ Верховного суду Віктора Скомороха; голову Донецького обласного суду Людмилу Чубар.

Членами Вищої ради юстиції обрано: народного депутата України Віктора Шишкіна; суддю Київського обласного суду Олександра Борисенка; депутата Верховної Ради України Володимира Буткевича.

З'їзд також обрав трьох членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, затвердив зміни і доповнення до положення про Раду суддів України. Обрано також деяких членів до Ради суддів України.

Делеґати з'їзду висловили незадоволення працею Міністерства Юстиції України та міністра Сергія Головатого. Рішення з'їзду з цього приводу скеровано Президентові України.

В Україні функціонує 770 районних у містах та обласних судів у яких працює 4,897 суддів. Кожний суддя в середньому за місяць розглядає понад 30 справ.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

З глибоким смутком повідомляємо, що в суботу 21-го серпня 1996 р. в Чикаго, Ілл. вечором відійшла від нас у вічність на 86-му році життя наша найдорожча МАМА і ТЕТА

бл. п.

ГАЛИНА ГАНДЗЮК
з дому ДРЕБИЧ

нар. в Бродах 16-го лютого 1910 р.

ПАНАХИДА відбулася 25-го серпня 1996 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Muzyka Funeral Home 2157 W. Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622.

ПОХОРОН відбувся 26-го серпня 1996 р. Чин похорону о год. 10:00 рано в українському католицькому соборі свв. Володимира і Ольги. Опісля на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Залишені у глибокому смутку:
син — РОМАН ГАНДЗЮК
братанки — ЮРІЙ ДРЕБИЧ з родиною
— МИХАЙЛО ДРЕБИЧ з родиною
ближча і дальша родина в ЗСА й Україні.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями та знайомими, що у вівторок 17-го вересня 1996 року в Німеччині після довгої недуги відійшов у вічність наш найдорожчий БРАТ і ВУЙКО

бл. п.

ДМИТРО ҐРЕЩУК

нар. 16-го серпня 1918 р. в с. Толзир, пов. Чортків.

ПАНАХИДУ відправив прот. Карло Меззомо в неділю 22-го вересня у похоронному заведенні Сенко в Гемпстеді, Н.Й.

ПОХОРОННІ відправи відбулися в понеділок 23-го вересня в українській церкві св. Володимира в Гемпстеді. Відтак тіло покійного похоронено на українському цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Залишені у глибокому смутку:
сестри — АНАСТАЗІЯ ОЗИМКО
— ПАРАСКЕВІЯ ШПАЧИНСЬКА з мужем ВОЛОДИМИРОМ
брат — ПЕТРО
племінник — ІГОР ШПАЧИНСЬКИЙ
племінниця — МАРТА ІЛЬНИЦЬКА з мужем ВАСИЛЕМ і дітьми МИХАСИКОМ, СТЕФЧИКОМ і АНДРІЙКОМ
та ближча і дальша родина, односельчани і знайомі в ЗСА, Канаді, Німеччині й Україні.

ЩИРА ПОДЯКА ОРГАНІЗАТОРАМ УНСОЮЗУ БУДІВНИЧИМ НАШОЇ УСТАНОВИ

За 7 місяців 1996 р.

Євген Остиславський	18 членів, сума забез. Відд. 234 Окр. Нюарк	337,000
Йосиф Бінчак	18 членів, сума забез. Відд. 777 Окр. Джерзі Сити	2,462,000
Андрій Воробець	17 членів, сума забез. Відд. 76 Окр. Нюарк	528,401

Ґратулюємо цим визначним організаторам та просимо їх працювати так успішно дальше, а тоді можуть стати переможцями 1996 р. Тільки від них залежатимуть їх дальші осяги.

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНСОЮЗУ

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Хто бажає вступити в ряди УНСоюзу, просимо звертатися до Вашого секретаря, повищих організаторів або прямо до УНСоюзу на число телефону **(800) 253-9862**, у Ню Джерзі **(201) 451-2200**, а в Канаді на ч. **(800) 670-5463**.

Скористайте з виняткової нагоди!

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ до АЛЬМАНАХУ

(Календаря УНСоюзу)

на 1997-ий рік

який цього року виходить накладом **12 тисяч примірників**

Цим Ви зможете познайомити ввесь український загал з Вашою установою, Вашою професійною обслугою, чи Вашим підприємством.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

Одна сторінка	$120.00
Пів сторінки	75.00
Чверть сторінки	45.00
Одна восьма сторінки	25.00

Реченець замовлення оголошень до 30-го вересня 1996 р.

Належність проситься надсилати: SVOBODA 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302

Д-р Зенон М. Заревич — новий лікар

Українська громада великого Дітройту має шану і приємність поділитися радісною новиною, що 6-го червня 1996 року Зенон Заревич закінчив свої медичні студії з відзначенням у Вейнському Стейтовому Університеті і одержав диплом доктора медицини. Радіють цим батьки Маріян і Оксана Заревичі, родина і ціла громада великого Дітройту.

Д-р З. Заревич народився 26-го лютого 1970 року, він старший на дві хвилини від свого брата — близнюка Данка, який закінчив інженерні студії теж у Wayne State University і зараз працює як інженер в комп'ютерських системах у фірмі Андерсон консалтантс в Джексон, Миш. Сестра Ліда теж закінчила Вейнський університет і тепер разом з своїм чоловіком інж. Петром Вориком створили фінансову установу, яка має велику майбутність.

Д-р Зенон Заревич

Д-р З. Заревич проживає разом з своєю родиною у Воррен, Миш. Закінчив середню освіту у Вищій Школі при церкві Непорочного Зачаття. Для урочистостей при ґрадуації був вибраний як валедикторіян. У своїй промові дякував родичам, учительському зборові і своїм друзям-студентам, бажаючи їм, щоб у дальшій своїй життєвій мандрівці здобували успіхи і ніколи не забували про Бога і про свою прадідну батьківщину-Україну. Владика Іннокентій Лотоцький поґратулював йому руку і уділив йому Боже благословення.

Д-р З. Заревич був активний у Пласті, у спорті, зокрема, у гокеї при дружині Українського Культурного Центру та у гольфі при університеті.

Д-р З. Заревич працює в лікарні Оввкур, як інтерн, а відтак буде працювати у відділі діягностичної радіології Медичного центру університету Дюк в Дирген, Північна Каролайна.

Бажаємо нашому молодому лікареві найкращих успіхів у його професійній праці.

М. Кавка

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 109-го Відділу

З днем 1-го жовтня 1996 року 109-ий Відділ злучиться з Відділом 338-им, якого секретарем є:

ОЛЬГА ПІШКО

Просимо членів 109-го Відділу звертатися у всіх справах плачення вкладок та забезпечення до секретаря 338-го Відділу на адресу:

Mrs. Olga Pishko
344 Helen Ave.
Monessen, PA 15062
(412) 684-3421

Запрошуємо вас зробити несподівану приємність рідним чи знайомим передплачуючи їм "The Ukrainian Weekly".

THE UKRAINIAN WEEKLY
CANADA WELCOMES PRESIDENT KUCHMA OF UKRAINE
THE UKRAINIAN WEEKLY
UKRAINE ELECTS LEONID KUCHMA PRESIDENT

Місяць вересень початок навчання у школах

Якщо маєте сина, доньку, внука чи внучку в університеті передплатіть їм *"The Ukrainian Weekly"*.

- Газета буде доставлена до місця навчання.
- "The Ukrainian Weekly" це поміст, який допо-магає втримувату зв'язок з українським жит-тям та укоаїнською громадою і служить усім генераціям.
- У цій газеті знайдети цікаві матеріяли з різних ділянок, як також з життя української молоді в Америці, Канаді та Україні.
- "The Ukrainian Weekly" це газета завдяки якій українська молодь задержить свою ідентичність.
- *"The Urrainian Weekly"* це видання Українського Народного Союзу, найстар- шої забезпеченевої-громадської українсь-кої організації в ЗСА, яка завжди допома-гає своїм членам, українській громаді та Україні.

Передплата

	Річна	За число
Для членів :	$40.00	.77
Для нечленів:	$60.00	$ 1 .08

Передплату надсилати до:
The Ukrainian Weekly
30 Montgomery Street
Jersey City, NJ 07303

Світлички

Чи ваша дитина або внуки користують з української світлички?

Союз Українок Америки вже довгі роки провадить українські світлички у багатьох містах Америки. Шкільний рік вже розпочався. Дайте нагоду вашій дитині чи внуці запізнати українських дітей, розвивати українську мову та плекати любов до української культури. Подаю тут список відділів СУА у місцевостях, де діють світлички.

Якщо у вашій місцевості немає світлички, прошу звернутись до Округи СУА або поодиноких Відділів у вашому місті, та просити в організуванні світлички. Також, якщо у вас знаходяться молоді матері, поможімо їм зорганізувати світличку при вашій парафії, або, щонайменше, подбаймо про те, щоб діти бавилися в гуртках.

Про дальші інформації слід звертатися до Ірени Пискір-Олексюк (847) 498-1169 (Northbook, Ill.), або телефонувати до головної управи СУА (212) 533-4646

Відділ СУА		Місцевість	Учительки
12	Brecksville, Ohio		Люба Рожа
14	Stafford, Ga.		Діяна Ставнича
			Тамара Білик
30	Bronx, N.Y.		Надя Гренюх
33	Brecksville, Ohio		Люба Рожа
53	Detroit, Mich.		Люба Вигнанська
76	Warren, Mich.		Мирослава Бараник
83	New York, N.Y.		Софія Дяків
85	Chicago, Ill.		Марійка Карасевич
			Дарія Городиська
99	Clifton Park, N.Y.		Наталка Верзок
100	Woodbridge, N.J.		Ольга Кузишин
108	Madison, Conn.		Катя Бамдер
116	Erie, Pa.		Анна Косенко
120	Rock, N.Y.		Марта Еливʼ-Брувер

• ПРАЦЯ •

ПОШУКУЄМО

жінку до опіки двох малих дітей і домашньої праці. East Hanover, N.J.

(201) 428-1484

✻ РОЗШУКИ ✻

ПОШУКУЄМО

рідних **ОЛЬГУ і ГАННУ ЯКИМІВ**, дочки Якова і Марії Якимів. Уродженців села Чернів, Станіславської області, які виїхали з України в 1944 р. Просимо писати на адресу:

Україна 293500
Львівська обл., м. Стрий,
вул. Сагайдачного 33 кв. 4
Бурлаченко Ганна Василівна.

✻ ПОСЛУГИ ✻

✻ ДО ВИНАЙМУ ✻

ДО ВИНАЙМУ

6-кімнатне помешкання від 1-го жовтня в Ірвінгтоні, Н. Дж.

Тел.: (201) 374-6842

✻ FUNERAL DIRECTORS ✻

ПРИВІТ із Куріннoго Табору 14-ого Куреня, Сейнт Кетеринс, Канада

ШВИДШЕ, ВИЩЕ, СИЛЬНІШЕ

НОВИЙ СОКІЛ, 1996

пл. роз. Олександер Небесний

пл. уч. Стефан Гунійлович

пл. роз. Богданна Дідух